ARANGOITI

Ezagutu ARANGOITI oinez

BILBAO IZAN – ABUZTUA 2020

Bilbao

izan BILBAO
ondarearen sustapena
promoción del patrimonio

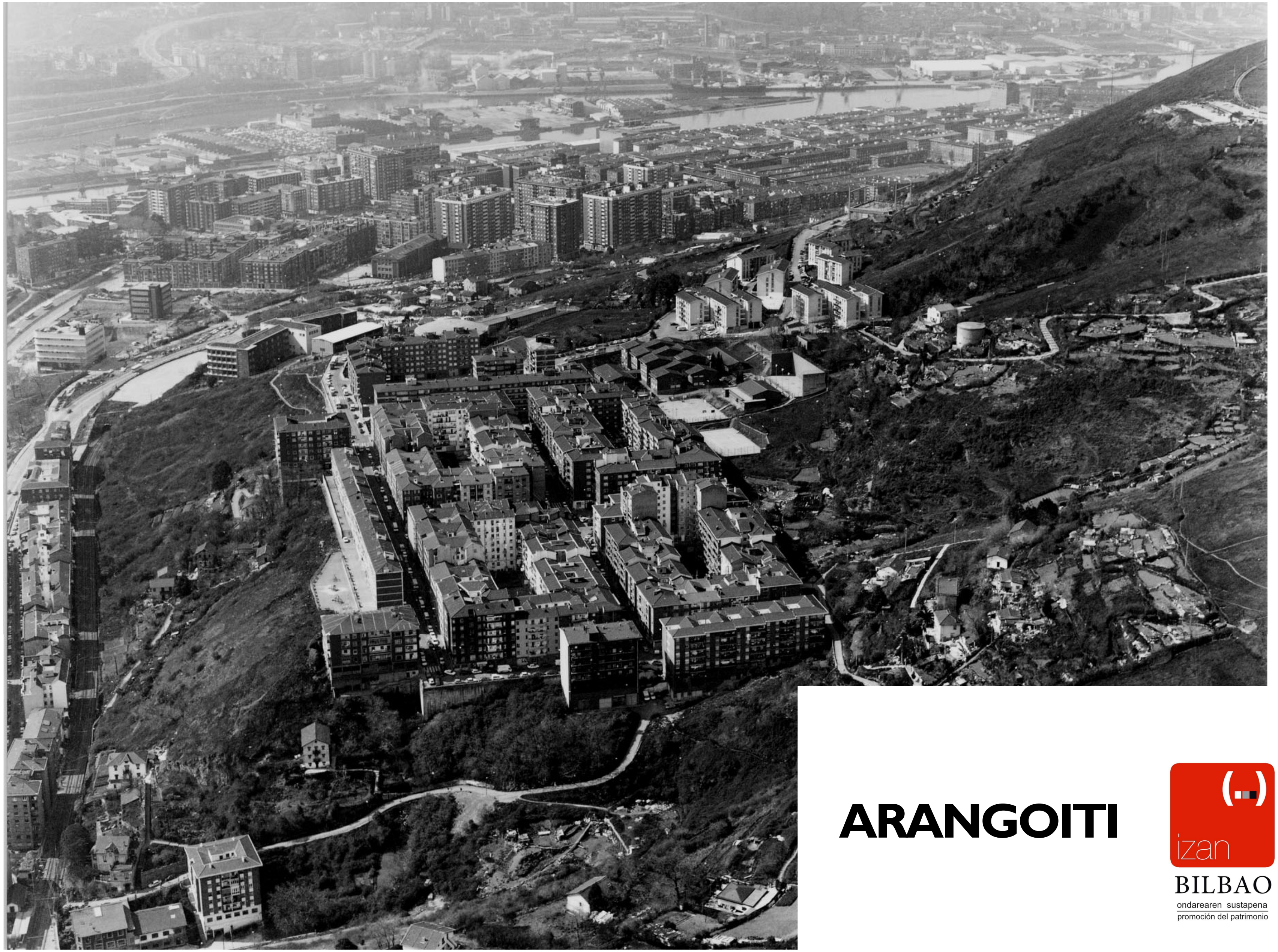

ARANGOITI

Bilbao

izan
BILBAO
ondarearen sustapena
promoción del patrimonio

Jatorria eta kokalekua

Goiri auzoak Artxandako mendizerraren oinetan zegoen mendixka batean altxatutako zortzi baserri inguru zituen. Mendixka horretan, bere uraren kalitatea zela-eta, oso preziatua zen iturburua sortzen zen. Errekasto bilakatuz, mendixkatik behera jaisten zen itsasadarrera heldu arte.

Goiriko baserriak Deustuko elizateko zaharrenen artean zeuden eta horietako batzuk XVI. mendeko dokumentuetan aipatzen dira. Inguruko biztanleak nekazaritzan aritzen ziren batez ere.

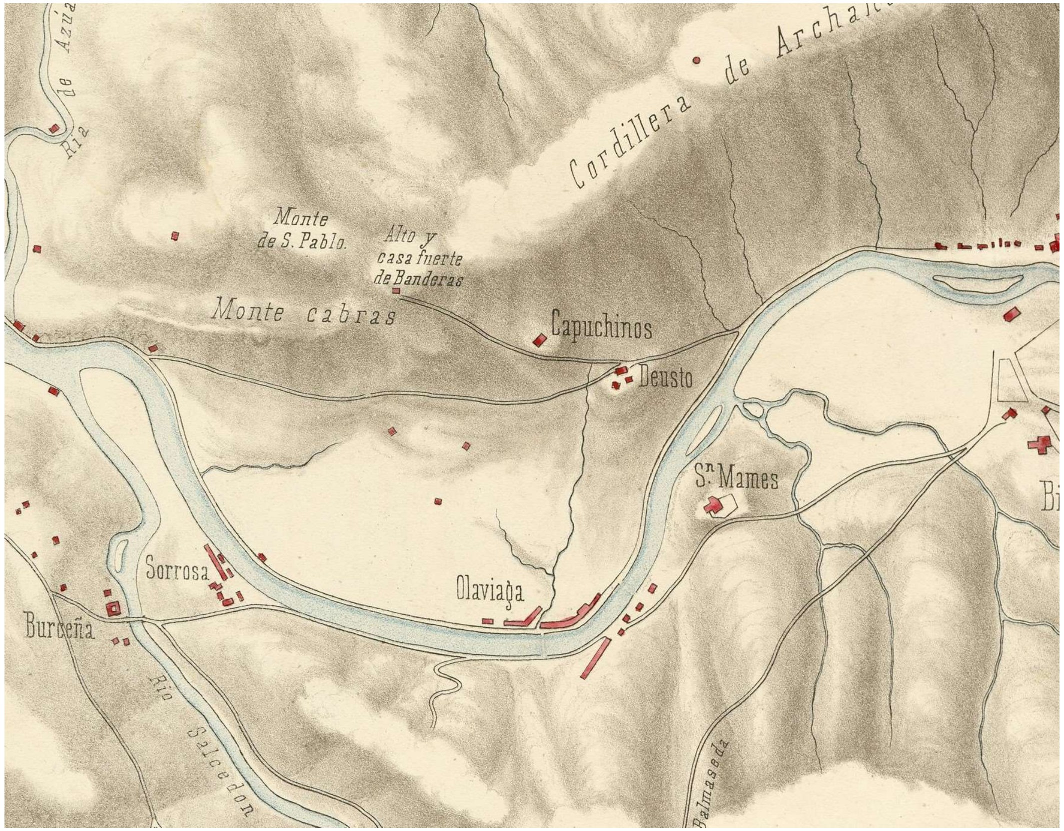

Bilakaera

- XVIII. mendean Kaputxinoak instalatu ziren auzoan eta komentua eraiki zuten. Lehen Gerra Karlistan komentua kuartel bilakatu eta hondatuta geratu zen. Komentua zegoen lekuan Mariano de la Torreren Etxe-Jauregia altxatu zen.
- XX. mendearen hasieran, Bilbo inguruko lantegietako langileentzako etxebizitza eskariaren ondorioz, Artxandako mendizerraren oinetan etxeak eraikitzen hasi ziren. Pixkanaka, Arangoitiko landa ingurunea aldatuz joan zen, etxebizitza-blokeei lekua uzteko.

Eraldaketa

Miramar Jauregia eta Goiriko baserri zahar gehienak XX. mendearen erdialdean desagertu ziren, hirigintza prozesuaren ondorioz.

Une horretan hasi zen Arangoiti izena erabiltzen auzo berria izendatzeko.

Etxebizitza berrietako biztanle gehienak langileak ziren, penintsulako hainbat puntutik inguruko lantegietan lan egitera etorritakoak.

Nortasuna

- Etxebizitzak azkar eraikitzetik sortutako arazoen, auzoaren urbanizazioak zituen gabezien eta lekuaren kokagunearen eta orografiaren ondorioz irisgarritasunerako zeuden zailtasunen ondorioz, denbora asko igaro barik, Arangoitiko biztanleek azkenean oso nortasun kolektibo indartsua zuten eta elkartasun sare sendoa sortu zuten.

- Gizarte arloko aktibismo eta auzokideen partaidetza mugimendu horrek gaur arte jarraitu du bizirik auzoan.

ARANGOITI

Bertako bizitza eta jendea

Txakoli

Iturbegia

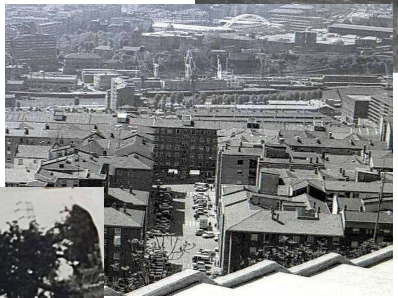

Goiri

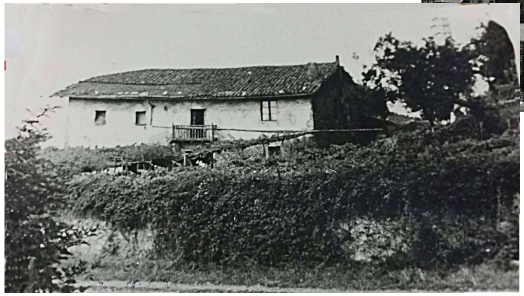

Kaputxinoak

Igogailua

Miramar

"Banderas"

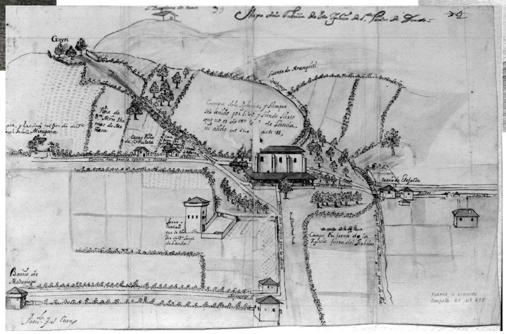

Bilbao

izan
BILBAO
ondarearen sustapena
promoción del patrimonio

BIBLIOGRAFIA

ARANGOITI

- AGIRREAZKUENAGA, J. – URQUIJO GOITIA, M. *Senderos de la memoria. Relación de espacios vinculados a la memoria de la guerra civil.* Bilbao: Servicio Central de Publicaciones del Gobierno Vasco, 2015, pp.341-355; ANASAGASTI, I. (coord.). *El primer Gobierno Vasco*. Vitoria-Gasteiz: Servicio Central de Publicaciones del Gobierno Vasco, 1986, Vol. II;
- ALONSO OLEA, Eduardo J. "Bilbao y sus barrios: Una mirada desde la historia". (Vol. 4) Bidebarrieta 15, 2009.
- AZPIRI, A. *Urbanismo en Bilbao 1900-1930*. Vitoria-Gasteiz: Servicio Central de Publicaciones del Gobierno Vasco, 2000.
- GARCÍA DE LA TORRE, Francisco J.; GARCÍA DE LA TORRE, Bernardo I. Bilbao arquitectura: García de la Torre Arquitectos, 2009.
- GONZÁLEZ OLIVER, J. "Calles y rincones de Bilbao". Ayuntamiento de Bilbao, 2007.
- LARRÍNAGA ZUGADI, Josu. "La encrucijada cultural de una antigua anteiglesia: Deusto". Jentilbaratz. 9, 2007, 173-268
- LUZURIAGA FERNÁNDEZ, Txema. "Deusto en imágenes". Temas Vizcaínos 298-299. Bilbao: BBK, 1999.
- LUZURIAGA FERNÁNDEZ, Txema. "Deustuko argazkiak: Deustuko Elizatea". Ediciones Beta III Milenio. Bilbao, 2005.
- LUZURIAGA FERNÁNDEZ, Txema. "Deustuko argazkiak: Herria". Ediciones Beta III Milenio. Bilbao, 2006.
- LUZURIAGA FERNÁNDEZ, Txema. "Deustu. Imágenes de un siglo". Deia. Bilbao, 2015.
- MACÍAS, Olga. "Los chacolíes de Bilbao a finales del siglo XIX". Euskonews & Media 168. zbk (2002/5/24-31)
- MUÑOZ FERNÁNDEZ, F.J. "La arquitectura muda. Bilbao durante los años de guerra y posguerra (1936- 1944)". Bidebarrieta, 18 (2007): 361-399
- PEREDA GARCÍA, Iñaki. "Paseos por los barrios de Bilbao: La antigua anteiglesia de Deusto". Ayuntamiento de Bilbao, 2010.
- VIAR, Javier, "Bilbao en el arte" (I, II y III), Bilbao Bizkaia Kutxa, Bilbao, 2000.
- VILLOTA ELEJALDE, I: "Deusto, del ayer y de hoy". Bilbo. 1987.

ESKER ONAK

Txema Luzuriaga
Asociación de Vecinos de Arangoiti Bihotzaran
Deusto Senide Elkartea / Asociación de Familias Deusto
Bilboko Udal Artxiboa / Archivo Municipal de Bilbao
Euskal Museoa Bilbao Museo Vasco

Bilbao

izan
BILBAO
ondarearen sustapena
promoción del patrimonio

MILA ESKER

IBARREKOLANDA-SARRIKOn egongo gara zure zain irailaren 1etik aurrera!

ARANGOITI

https://www.facebook.com/BilbaoIzan/

https://www.youtube.com/BilbaoKultura

https://www.instagram.com/bilbaokultura/

http://bilbaokultura.eus/bilbao-izan

Bilbao

izan
BILBAO
ondarearen sustapena
promoción del patrimonio